

Brussel, 12 juli 2022
(OR. en)

11073/22

AGRI 320
AGRIFIN 67
AGRIORG 68

NOTA

---

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de Raad
Betreft:	Marktsituatie, met name als gevolg van de invasie van Oekraïne

---

Voor de delegaties gaat in de bijlage een overzicht van de situatie op de belangrijkste landbouwmarkten van de EU, met name na de invasie van Oekraïne, met het oog op de ministeriële bespreking in de Raad (Landbouw en Visserij) op 18 juli 2022.

Het voorzitterschap stelt voor dat de gedachtewisseling wordt toegespitst op de volgende twee vragen, teneinde de huidige situatie te verifiëren en verdere stappen te evalueren:

1. Hoe zien de lidstaten de vooruitzichten voor de oogst van dit jaar in het licht van de crisis in Oekraïne, met het oog op de stabilisering van de graanvoorziening om aan zowel de vraag binnen de EU als de mondiale vraag te voldoen?
2. Welke ervaring hebben de lidstaten met de voorbereiding van de tenuitvoerlegging van de buitengewone aanpassingssteun voor producenten in de landbouwsectoren of van andere maatregelen die zijn of moeten worden genomen? Welke andere maatregelen zouden de lidstaten voorstellen?

Situatie op de landbouwmarkten**Inleiding**

1. Door de oorlog in Oekraïne is de economische situatie in de landbouwsector momenteel zeer moeilijk.
2. De huidige blokkade van de havens aan de Zwarte Zee door Rusland heeft ertoe geleid dat Oekraïne te weinig basisgraan uitvoert. De prijzen op de markt zijn tot recordhoogten gestegen, hoewel de afgelopen weken een lichte daling werd waargenomen. Producenten van mengvoeders en verwerkende bedrijven vragen om grondstoffen die moeilijk te verkrijgen zijn vanwege het beperkte aanbod en de hoge prijzen. De Russische agressie in Oekraïne heeft ook aanzienlijke gevolgen voor de energiemarkt en de markt van de landbouwproductiemiddelen. Rusland is een belangrijke exporteur van olie en aardgas. Over het algemeen zijn de landbouw en zijn mondiale toeleveringsketens afhankelijk van fossiele brandstoffen (aardolie en aardgas).
3. Dure productiemiddelen hebben een grote invloed op de landbouwproductie en de verwerkende industrie. Het zijn dan ook de meest energie-intensieve sectoren die het zwaarst worden getroffen. Ook andere landbouwproductiesectoren, met name die met een hogere toegevoegde waarde, kampen met economische problemen als gevolg van de stijgende prijzen van productiemiddelen. Er wordt niet verwacht dat de situatie op korte termijn zal verbeteren. Wat de voedselzekerheid betreft, kan de situatie moeilijk worden als deze trends aanhouden, maar momenteel worden de voedselzekerheid en de voedselvoorziening in de EU niet bedreigd dankzij de veerkracht van de voorzieningsketens van de EU. De solidariteitscorridors van de EU en relevante matchmakingplatforms zijn opgericht om producten uit Oekraïne te helpen exporteren.

Situatie in de belangrijkste sectoren

4. Wat de specifieke EU-landbouwmarkten betreft, heeft het droge en warme weer een aantal akkerbouwgewassen onder grote druk gezet. De **graan**productie zal nu naar verwachting 2,5 % lager liggen dan in 2021. De zonnebloemopbrengsten zullen naar verwachting bijzonder goed zijn, met een jaarlijkse stijging van de productie met 6,9 % en een nieuw record van 11 miljoen ton. De suikerproductie zal naar verwachting met 5 % op jaarbasis dalen, maar blijft in overeenstemming met het vijfjaarsgemiddelde en de voorraden zijn toereikend. Het gebruik van akkerbouwgewassen voor biobrandstoffen zal naar verwachting stabiel zijn, aangezien het herstel van de brandstofvraag na de pandemie is afgeremd door de hoge prijzen.
5. Het EU-areaal van **oliehoudende zaden** voor de oogst 2022/23 is aanzienlijk toegenomen (7,5 % op jaarbasis) dankzij de hoge prijzen en de tijdelijke uitzondering om het inzaaien van gewassen op braakland toe te staan. Met name de aanplant van zonnebloemen is het sterkst toegenomen omdat deze weinig water en bemesting nodig hebben. De productie van oliehoudende zaden in de EU wordt geraamd op 32,1 miljoen ton (+ 7,8 % ten opzichte van het vijfjaarsgemiddelde), waarvan een recordhoeveelheid van 11,1 miljoen ton zonnebloemzaad. Daardoor kon het verlies aan leveranties uit Oekraïne worden gecompenseerd.
6. Het verkoopseizoen 2022/23 voor **suiker** in de EU zal naar verwachting van start gaan met beginvoorraden van 1,9 miljoen ton (+ 58 % tegenover vorig seizoen). De productie wordt geraamd op 15,8 miljoen ton, wat overeenkomt met het vijfjaarsgemiddelde, terwijl het verbruik naar verwachting stabiel zal blijven.
7. De stijging van de **olijfolie**productie in de EU met 11 % in 2021/22 was te danken aan een hoger oliegehalte van de olijven. Als gevolg van de aanhoudend hoge kosten van productiemiddelen en transport en de hoge prijzen van andere oliën en vetten zullen de producentenprijzen van olijfolie in de EU waarschijnlijk boven het gemiddelde blijven. De EU-uitvoer zal naar verwachting dalen ten opzichte van het recordniveau van vorig jaar, terwijl het verbruik in de EU zich naar verwachting enigszins zal herstellen. De eindvoorraden zouden lager kunnen uitvallen dan verwacht, waardoor de productie in de EU in 2022/23 waarschijnlijk onder het gemiddelde zal liggen.

8. Ondanks de daling van de EU-**wijn**productie en -invoer in 2021/22 zal het verbruik naar verwachting met 5 % stijgen tot 23 liter per hoofd van de bevolking als gevolg van een lagere uitvoer en een lager gebruik van de tot wijn verwerkte productie voor "andere toepassingen" (distillatie, azijn, brandewijnen). Bij de aankoop besteden consumenten steeds meer aandacht aan de oorsprong van wijn, gevolgd door smaak en merk.
9. De EU-consumptie van **verse perziken en nectarines** per hoofd van de bevolking zal in 2022 stijgen tot 6,1 kg (nog steeds onder het langetermijngemiddelde), ondanks de lagere koopkracht. Dit kan te danken zijn aan een hogere productie, het goede weer en de terugkeer van het toerisme.
10. Na een zeer goed seizoen in 2021 met hoge productie, goede consumptie, hoge kwaliteit en lage voorraden, zal de productie van **tomaten** in de EU in 2022 naar verwachting met 9 % dalen tot 16,5 miljoen ton. De productie voor verwerking zal naar verwachting met 14 % dalen en de productie voor verse consumptie met 3 % op jaarbasis. De lagere productie is te wijten aan droogte, een lagere verwachte vraag, de overschakeling op alternatieve, rendabelere gewassen en een lagere aanplant in kassen als gevolg van de zeer hoge energiekosten.
11. De **zuivel**prijzen in de EU liggen op een recordniveau. Hoewel de prijzen van magere melkpoeder (MMP) en vollemelkpoeder (VMP) in de EU relatief stabiel (maar hoog) blijven en de weiprijzen enige daling vertonen, blijven andere stijgen. Deze ontwikkelingen houden de prijzen voor rauwe melk in de EU op recordhoogte. Desondanks blijven de marges van de landbouwbedrijven krap vanwege de hoge kosten van productiemiddelen. Door het droge en warme weer in het voorjaar – dat van invloed was op de kwaliteit en de beschikbaarheid van gras en op andere voedercomponenten – en een lager voedergebruik als gevolg van de hoge voederkosten zou de melkopbrengst in de EU lager kunnen uitvallen dan eerder in 2022 werd verwacht (0,4 %). In combinatie met een kleinere melkveestapel (-1 %) zullen de melkleveranties in de EU in 2022 naar verwachting met 0,6 % dalen. De lagere kwaliteit van het gras en het lagere voedergebruik als gevolg van de lagere beschikbaarheid en de hogere kosten zullen waarschijnlijk ook het melkvet- en eiwitgehalte verlagen, waardoor de beschikbaarheid van melkvaste stoffen voor verwerking nog verder zal afnemen. De productie van kaas en room in de EU zou kunnen blijven groeien, waardoor er minder melkvet voor de productie van boter en VMP beschikbaar zou zijn. Er wordt een toename van de kaasexport verwacht en de consumptie van zuivelproducten binnen de EU zou in 2022 licht kunnen toenemen (0,3 %), mits de detailhandelsverkoop zich blijvend herstelt, restaurant- en cateringdiensten weer aantrekken en de hoge producentenprijzen in beperkte mate aan de consument worden doorgerekend.

12. Wat **vlees** betreft, zal de rundvleesproductie in de EU in 2022 naar verwachting met 0,5 % dalen, voornamelijk als gevolg van een structurele aanpassing in de rundvlees- en zuivel-sector, ondanks de hoge prijzen. Vooral de EU-export naar bestaande hoogwaardige markten zou moeten toenemen, maar wordt afgeremd door de torenhoge prijzen binnen de Unie. De EU voert meer in als gevolg van het Braziliaanse aanbod. De toenemende bezorgdheid over het milieu, de verminderde exportprognoses, de aanhoudend hoge kosten van productiemiddelen en de Afrikaanse varkenspest (AVP) doen de prikkel van de hoge varkensvleesprijs teniet en leiden tot een lagere productie. De EU beleverde China twee jaar tijdens de acute AVP-crisis, maar nu wordt het VK weer de grootste exportbestemming van de EU. De pluimveeproductie in de EU zal zich in 2022 stabiliseren. De prijs van vleeskuikens in de EU is hoog genoeg om de hoge kosten van de productiemiddelen te compenseren en de hoogpathogene aviaire influenza blijft zich verspreiden, om twee factoren te noemen. De handel met het VK keert terug naar het niveau van vóór de brexit, maar op sommige exportmarkten verliest de EU marktaandeel. Verwacht wordt dat de import gedeeltelijk zal terugkeren naar het niveau van 2016-19, hoewel de handelsstromen met Oekraïne enige onzekerheid over de groei met zich meebrengen. Ondanks de historisch lage schapen- en geitenstapel in de EU zullen de aantallen dieren die naar het slachthuis gaan, zich naar verwachting in 2022 stabiliseren. De handel zou weer kunnen aantrekken, maar nog steeds op een relatief laag peil blijven, wat tot aanhoudend hoge binnenlandse prijzen zou leiden.

Conclusie

13. De Russische invasie in Oekraïne heeft de mondiale en de EU-landbouwmarkten aanzienlijk verstoord en heeft geleid tot mondiale voedselonzekeerheid tijdens de periode van herstel na de coronacrisis, die al werd gekenmerkt door inflatoire druk in verband met energie, grondstoffen, meststoffen en vracht. Sinds het begin van de invasie zijn de landbouwmarkten wereldwijd met 30 % gestegen, hoewel de afgelopen weken een lichte daling is waargenomen. De weersomstandigheden in de EU, met name de langdurige droogte die verschillende regio's treft, creëren extra problemen voor de nieuwe oogst, die naar verwachting lager zal uitvallen dan aanvankelijk was voorzien.

14. Hoewel de EU qua voedsel grotendeels zelfvoorzienend is, een enorm handelsoverschot in agrovoedingsmiddelen kan voorleggen, en er van de eengemaakte markt opnieuw kan worden verwacht dat hij schokbestendig is, nemen als gevolg van hoge prijzen en inflatoire druk de zorgen over betaalbaarheid toe. De voedselconsumptie mag in volume onveranderd lijken, maar er wordt een daling van de consumptie in waarde verwacht, aangezien sommige consumenten en voedselverwerkende bedrijven kunnen overstappen van producten met een hogere waarde naar goedkopere producten.
-